

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Sacerdotii Origine & Præstantia - Variis item Industriis, & Praxibus, quibus Sacerdotes boni ad Dei gloriam suámque & Proximi salutem promovendam sunt usi ; Malorum Qvoque Sacerdotum infelici interitu, radicibus, & remediis Cui etiam Compendium Ritualis, ea, quæ pro commodiori Sacramentorum & ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1681

Cap. II. De Sacramento Baptisimi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48600](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48600)

CAPVT II.
DE SACRAMENTO
BAPTISMI.

ET si in Rituali tres assignentur Formulæ hoc Sacramentum administrandi, nempe quomodo Baptismus Parvulorum, & Adultorum administrari, & quomodo ea, quæ in Baptismo ob necessitatem urgenti collato suppleri debeant; quia tamen Baptismus Adultorum rariùs administratur, ideo ne excresceret bellus, omisâ Formulâ Adultos baptizandi, sola quæ dux utpote frequentius occurrentes hoc locum tenentur.

§. I.

Actus Baptismi Parvulorum.

1. **S**acerdos. Quo nomine iste infans est vocatus?
Wie soll dieses Kind heißen?

Patrinus respondet N.

Der Gevatter antwortet sprechend N. v.g. Johanna Maria.

2. *Sacerdos N. quid petis ab Ecclesia DEI?*

N. Was begehrtst du von der Kirchen Gottes?

Respondet patrinus, Fidem.

Antwort. Den Glauben.

3. *Sacerdos. Fides quid tibi præstat?*

Was gibt dir der Glaub?

Respondet patrinus, Vitam æternam.

Antwort. Das ewig Leben.

4. *Sacerdos. Si igitur vis ad vitam ingredi,*

mandata: diliges Dominum DEUM tuum, ex toto

de tuo, ex tota anima tua, & ex tota mente tua, &

num tuum sicut te ipsum.

De Sacramento Baptismi.

11

Wann du willst eingehen in das ewige Leben / so
halte die Gebott: Du solst **G**ott deinen **H**errn lie-
ben auß ganzem deinem Herzen / auß ganser deiner
Seele / und auß ganzem deinem Gemüth / und deinen
Nächsten / als wie dich selbst.

5. *Notet Sacerdos, quod infra in actu baptismi de ma-
ndato in masculino genere dicitur, de femellis esse dicen-
do in feminino.*

6. *Deinde exprimens formam unius Crucis, hoc mo-
do ter exsufflet leniter in faciem infantis, & dicat se-
quitur: Exi ab eo (ab eâ) immunde Spiritus, & da lo-
cum Spiritui sancto Paraclito.*

7. *Postea dextero pollice faciat signum Crucis in fron-
te & pectore infantis, dicens: Accipe signum Crucis tam
in fronte **+** quam in corde **+** sume fidem cœlestium
preceptorum; & talis esto moribus, ut templum DEI
esse possis.*

Oremus.

Preces nostras, quæsumus Domine, clementer ex-
audi: & hunc electum tuum *N.* (*hanc electam tu-
am N.*) Crucis Dominicæ impressione signatum (*signa-
tum*) perpetuâ virtute custodi, ut magnitudinis gloriæ
inestimabilia rudimenta servans, per custodiâ mandatorum tuo-
rum, ad regenerationis gloriam pervenire mereatur.
Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

8. *Deinde imponat manum super caput infantis, ac
dicat:*

Oremus.

Omnipotens sempiternæ DEUS, Pater Domini
nostri JESU Christi, respicere dignare super hunc
servulum tuum *N.* (*hanc famulam tuam N.*) quem
(*quam*)

(quam) ad rudimenta fidei vocare dignatus es: omnia
 cœcitatē cordis ab eo (eā) expelle: dirumpe omnes
 laqueos Satanæ, quibus fuerat colligatus (colligatus)
 peri ei, Domine, januam pietatis tuæ, ut signo lapide
 tuæ imbutus (imbuta) omnium cupiditatum fructu
 bus careat, & ad suavem odorem præceptorum tuorum
 lætus (lata) tibi in Ecclesia tua deserviat, & proficiat
 die in diem. Per eundem Christum Dominum
 strum. R. Amen.

9. Deinde Sacerdos benedicat salem: qui, semel
 dictus, aliàs ad eundem usum deservire potest.

Benedictio Salis.

Exorcizo te, Creatura Salis, in nomine DEI
 Omnipotentis ✠, & in Charitate Domini
 JESU Christi ✠, & in virtute Spiritus sancti ✠,
 cizo te, per DEUM vivum ✠, per DEUM
 per DEUM sanctum ✠, per DEUM ✠, qui te
 telam humani generis procreavit, & populo venia
 credulitatē, per servos suos consecrari præcepit,
 nomine sanctæ Trinitatis efficiaris salutare Sacra
 tum ad effugandum inimicum. Proinde rogamus
 Domine DEUS noster, ut hanc creaturam Salis
 ficando sanctifices ✠, & benedicendo benedicas ✠,
 fiat omnibus accipientibus perfecta medicina, per
 nens in visceribus eorum, in nomine ejusdem Domini
 nostri JESU Christi, qui venturus est judicare vivos
 mortuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

10. Deinde accipiens pollice & indice dextero,
 tum salis benedicti, immittat in os infantis dicens:
 Accipe salem sapientiæ: propitiatio sit tibi in vita
 ternam. R. Amen.

Sacerdos. Pax tecum. R. Et cum Spiritu tuo.

Oremus.

DEUS Patrum nostrorum, DEUS universæ conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum *N.* (*hanc famulam tuam N.*) respicere digneris propitius, & hoc primum pabulum Salis gustantem, non diutiùs esurire permittas, quò minùs cibo cælesti, quatenus sit semper spiritu fervens, se gaudens, tuo semper nomini serviens. Perduc *(eam)* Domine, quæsumus, ad novæ regenerationis lavacrum, ut cum fidelibus tuis promissionum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *ꝛ. Amen.*

Exorcizo te, immunde Spiritus, in nomine Patris ✠, & Filij ✠, & Spiritûs sancti ✠, ut exeas, & recedas ab hoc famulo DEI *N.* (*hanc famulam DEI N.*) ipse enim tibi imperat, maledicte, damnate, qui pedibus super te ambulavit, & Petro ne mergeretur, dexteram tuam extende.

Ergo maledicte diabole, recognosce sententiam tuam, & da honorem DEO vivo & vero, da honorem IESU Christo Filio ejus, & Spiritui sancto, & recede ab hoc famulo DEI *N.* (*hanc famulam DEI N.*) quia IESUS Christus ad suam sanctam gratiam, & benedictionem, & nomenque Baptismatis vocare dignatus est.

ii. Hic dextero pollice in fronte signat infantem, dicens:

Et hoc signum sanctæ Crucis ✠, quod nos frontibus damus, tu maledicte diabole numquam audeas violare. Per eundem Christum Dominum nostrum. Amen.

12. Mox imponit manum super caput infantis
dicit :

Oremus.

Æternam ac justissimam pietatem tuam deprecamur Domine sancte Pater omnipotens, æternus auctor luminis & veritatis super hunc famulum tuum *N.* (hanc famulam tuam *N.*) ut digneris eum illuminare lumine intelligentiæ tuæ : inunda eum & sanctifica : da ei scientiam veram, ut dignus gratiâ Baptismi tui effectus (effecta) teneat ipsam, consilium rectum, doctrinam sanctam Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

13. Postea Sacerdos imponit extremam unctionem super infantem, vel eam porrigens deferenti incedens ipse ex parte dexterâ, introducit eum in ecclesiam dicens :

N. Ingredere in templum DEI, ut habes cum Christo in vitam æternam. *R.* Amen.

14. Cùm fuerint Ecclesiam ingressi, Sacerdos procedens ad Fontem cum Susceptoribus conuenienter voce dicit : Credo & Pater noster, quæ nunc sequuntur.

Credo in DEUM Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ. Et in JESUM Christum Filium ejus unicum, Dominum nostrum. Qui conceptus est de Spiritu sancto, natus ex Mariæ Virgine. Passus sub Pontio Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus. Descendit ad inferos, tertiâ die resurrexit a mortuis. Ascendit ad cœlos, sedet ad dexteram DEI Omnipotentis. Inde venturus est judicare vivos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum : sanctam Ecclesiam Catholicam : Sanctorum communionem, remissionem

nam peccatorum; carnis resurrectionem: vitam aeternam. Amen.

Pater noster, qui es in caelis: sanctificetur nomen tuum: adveniat regnum tuum: fiat voluntas tua, sicut in caelo, & in terra. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie: & dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris: & ne nos intremas in tentationem: sed libera nos a malo. Amen.

Vel germanicè dicat: Sprech mit mir den Christlichen Catholischen Glauben / sambt dem heiligen Vater unser / ic.

Ich glaub in Gott Vater / Allmächtigen Schöpffer Himmels und der Erden. Und in Jesum Christum / seinen ainigen Sohn / unsern Herrn. Der empfangen ist von dem heiligen Geist / und geboren auß Maria der Jungfrauen. Gelitten unter Pontio Pilato / gecreuziget / gestorben / und begraben. Abgestigen zu der Höllen / am dritten Tag widerumb auffgestanden / von den Todten. Aufgeföhren zu den Himmeln / sitzet zu der Rechten Gottes des Allmächtigen Vatters. Von dannen er kommen wird / zu richten die Lebendigen und die Todten.

Ich glaub in den heiligen Geist. Ein heilige allgemeine Christliche Kirchen. Gemeinschaft der Heiligen. Ablass der Sunden. Aufferstehung des Leibes. Und ein ewiges Leben / Amen.

Vater unser / der du bist in den Himmeln. Geheiligt werde dein Nam. Zukomme dein Reich. Dein Will geschehe / wie im Himmel / also auch auff Erden. Gib uns heut unser täglichs Brodt. Und gib uns unsere Schulden / als auch wir vergeben unsern

B

unsern

unsern Schuldigern. Und führe uns nicht in Versuchung. Sondern erlöse uns vom Ubel / Amen.

15. *Deinde stando extra cancellos, vel septa baptis-
parrinum atque circumstantes, qui infantem deferre
comitantur, observatâ, personarum conditione & gra-
te, modeste sic alloquitur.*

Geliebte in dem H. Ern. Daß der H. S. eines jeden Menschen Seeligkeit höchstens nöthig / und zu Abwaschung der von unserm Vatter Adam uns angeborenen Erbsünd von dem mildreichigsten Sene eingesezt / bezeugen dessen Willen. Es sene dann / daß einer widerumb geböhret auß dem Wasser und H. Geist / So kan er eingehen in das Reich G. Ottes. (a) Joann. 3.

Weil aber gegenwärtiges Kind solche Befreiung durch den Tauff von G. Ott anerbottne Gnad demselben selbst nicht begreifen / noch verlangen / oder annehmen kan / also solle an dessen statt der (*ad idem conveniens Parrino, Matrino*) Gevatter (Sie Gevatterin) mit ungezweifletem Glauben / und G. Ott erhebtstem inbrünstigem Herzen / ermahnen den Tauff verlangen / und was hierzwischen dem mächtigen G. Ott zu versprechen / getreulich halten / versprechen : solle sich auch der Gevatterin (Gevatterin) beynebens erinnern deren einem Gevatter (Gevatterin) gegen diesem Kind obliegende Verbündtnuß : und zwar Erstlich und vornehmlich daß Er Gevatter (Sie Gevatterin) solle bey dem G. Ott seyn / damit dieses Kind in allem deme / so zu seiner Seeligkeit vonnöthig / und eben in dem jenigen / an dessen statt Er Gevatter (Sie Gevatterin) dem H. Ern anjehet verspricht / seiner Zeit fleißig demselben

in der Weisheit / und daß es halte / so vil möglich / vngehal-
 t werden. Fürs ander erinnere sich Er Gevatter (sie
 Mutter) daß Er (Sie) nicht allein mit disem
 Kind / sonder auch mit dessen leiblichen Eltern in
 eine geistliche Freundschaft eintrette / dahero mit
 denselben in einige eheliche Verbündung keiner
 mit Recht sich einlassen künde.

Damit aber dem Allmächtigen GOTT umb die
 und diser Berufung / und würcklicher Belangung
 des vorstehendem heiligen Tauff schuldiger Danck
 und solcher Tauff durch mich nicht allein wür-
 cklich / sonder auch disem Kind in mehrer Weeg zu
 Erhaltung der heiligmachenden / und anderer bey-
 göttlicher Götlicher Gnaden ersprießlich ertheilt
 werden / wollen wir gesambt mit demütigem Herzen
 gebognen Knyen in der stille betten ein heiliges
 unser und Englischen Gruff.

16. *Finis allocutione flectunt omnes genua, & orant
 Sacerdote secreto. Pater noster, & Ave Maria &c.*

17. *Quibus peractis surgunt, & baptizans, stans eor-
 loco extra baptisterij cancellos dicat:*

EXORCISMUS.

Exorcizo te, omnis Spiritus immunde, in nomine
 DEI Patris omnipotentis ✠, & in nomine JESU
 Christi Filij eius, Domini & Judicis nostri ✠, & in vir-
 tute Spiritus sancti ✠, ut discedas ab hoc Plasmate DEI
 quod Dominus noster ad templum sanctum suum
 carere dignatus est, ut fiat templum DEI vivi, & Spi-
 ritus sanctus habitet in eo. Per eundem Christum
 dominum nostrum, qui venturus est iudicare vivos &
 mortuos, & seculum per ignem. R. Amen.

18. Postea Sacerdos stans eodem loco dextero pedis
cipiat de saliva oris sui, & eandem miscens con-
gat aures & nares infantis:

Tangendo verò aurem dexteram, & sinistram,
Ephpheta, quod est adaperire:

Deinde tangat nares, dicens: in odorem suavitatis
autem effugare diabole: appropinquabit enim
DEI.

19. Tunc stans eodem loco extra baptisterium,
gat baptizandum nominatim, patrino respondeat.
N. Abrenuncias Satanæ?

Widersagst du dem bösen Feind?

Respondet Patrinus: Abrenuncio.

Ich widersage:

Et omnibus operibus ejus?

Und allen seinen Wercken?

Resp. Abrenuncio.

Ich widersag.

Et omnibus pompis ejus?

Und aller seiner Hoffart?

Resp. Abrenuncio.

Ich widersag.

20. Tum infans aliquantum demudatur in
& scapulas per assistentes.

Interim Sacerdos intingit pollicem in Oleo sacra-
re chumenorum, & infantem ungit in pectore, & in
pulas in modum Crucis, dicens:

Ego te linio ✕ Oleo salutis, (ungit pectus)
sto ✕ JESU Domino nostro (ungit inter scapulas)
habeas vitam æternam. R. Amen.

21. Posthac pollicem, & inuncta loca alba
bacio, vel re simili, atque deponit, vel mutat in
laccam, & sumit albans.

12. Interim preparatur infans ad baptismum, & circumciditur ita denudatur, ut deim affusioni sacri fontis nihil impediat.

13. Sacerdos autem, stans prope baptisterium, iterum interrogat, expresso nomine baptizandum, patrino (matrino) eisdem respondente:

N. Credis in DEUM Patrem omnipotentem, Creatorem caeli & terræ?

17. Glaubst du in Gott Vatter Allmächtigen Schöpffer Himmels und der Erden?

Resp. Credo. Ich glaub.

Credis in JESUM Christum, Filium ejus unicum, Dominum nostrum, natum, & passum?

Glaubst du in Jesum Christum / seinen einigen Sohn / unsern Herrn / der gebohren ist / und gelitten hat?

Resp. Credo. Ich glaub.

Credis in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, remissionem peccatorum, carnis resurrectionem, vitam aeternam?

Glaubst du in den heiligen Geist / ein heilige allgemeine Christliche Catholische Kirchen / Gemeinschaft der Heiligen / Ablass der Sunden / Auferstehung des Leibes / und ein ewiges Leben?

Resp. Credo. Ich glaub.

14. Deinde expresso nomine baptizandi Sacerdos ter interrogat: patrino (matrina) toties respondente.

N. Vis baptizari?

17. Wilt du getaufft werden?

Respondet Patrino (matrina) volo: Ich will.

18. Tunc patrino, vel matrino, vel utroque (si ambo assistantur) infantem tenente infra utrumque brachi-

nam, facie ejusdem supra baptisterium aliquantulum
natâ, Sacerdos stans ad ipsum baptisterium vase
urceolo accipit aquam baptismalem, & ministro
nente pelvium, ne aqua in fontem baptismi recidat
fundat super caput infantis in modum triplicis cru-
ciformis verba proferens semel tantum, distinctè &
dicitur:

N. Ego te baptizo in nomine Patris ✠ (fundat
mo) & Filij ✠ (fundat secundo) & Spiritus ✠
(fundat tertio.) Amen.

26. Si verò dubitatur, an infans fuerit bap-
(quod plerumque, ut dictum in Rituali supra fal-
denter sit, cum obstetrix, femina alia, vel plebeus
baptizat) indistinctè utatur hac formâ: N. si ma-
puzatus (baptizata) ego te baptizo in nomine Pa-
Filij ✠, & Spiritus ✠ sancti. Amen.

27. Deinde stans eodem loco intingit pollicem
Chrismate, & ungit infantem, quem patrum
trina) adhuc super baptisterium tenet, in summo
pitis in modum crucis dicens:

DEUS omnipotens, Pater Domini nostri
Christi, qui te regeneravit ex aqua & Spiritu
quoque dedit tibi remissionem omnium peccatorum
(hic ungit) ipse te liniat Chrismate salutis ✠ in
Christo JESU Domino nostro in vitam æternam
✠. Amen.

Sacerdos. Pax tibi. ✠. Et cum Spiritu tuo.

28. Tum alio bombacio, aut re simili absterge
eum suum, & locum inunctum, & imponit capiti
lintheolum candidum loco vestis albæ, dicens:

Accipe vestem candidam, quam immaculatam
feras ante tribunal Domini nostri JESU Christi
beas vitam æternam. ✠. Amen.

19. Postea dat ei, vel Patrino matrina candelam accensam, dicens :

Accipe lampadem ardentem, & irreprehensibilis cubi Baptismum tuum : serva DEI mandata, ut cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei una cum omnibus Sanctis in aula cœlesti, habeasque vitam æternam, & vivas in sæcula sæculorum. R. Amen.

20. Postremò dicit N. vade in pace, & Dominus sit tecum. R. Amen.

21. Si infans, vel adultus egrotus adeò graviter laborans, & periculum immincat, ne pereat, antequam Baptismus perficiatur, Sacerdos omissis, quæ Baptismum præcedunt, eum baptizet, ter, vel etiam semel infundens aquam super caput ejus in modum crucis, dicens : Ego te baptizo in nomine Patris ✠, &c. ut supra fol. 20.

22. Si non habeatur aqua baptismalis, & periculum immindeat, Sacerdos utatur aquâ simplici.

23. Deinde si habeat Chrisma, liniat eum in vertice, dicens : DEUS omnipotens Pater Domini nostri JESU Christi. &c. ut supra fol. 20.

24. Postea dat ei linteolum candidum, dicens : accipe vestem, &c.

25. Ac demùm det ei ceream candelam accensam, dicens : accipe lampadem, ut supra.

26. Si supervixerit ; suppleantur alij ritus omissi, in ecclesia, vel domi, prout infantis valetudo permittet.

§. II.

Actus suppletionis omissorum in Baptismo.

Sacerdos. Quo nomine vocaris ?
Wie heist dises Kinds Namen ?
Patrinus. N. v. g. Joannes, Maria.

B 4

N. Quid

N. Quid petis ab Ecclesia DEI?

A. Was begehrst du von der Kirchen Gottes?

Patrinus. Fidem. Den Glauben.

Sacerdos. Fides quid tibi præstat?

Was gibt dir der Glauben?

Patrinus. Vitam æternam.

Das ewige Leben.

2. *Sacerdos.* Si igitur vis ad vitam ingredi, mandata. Diliges Dominum DEUM tuum corde tuo, & ex tota anima tua, & ex tota mente proximum tuum, sicut te ipsum.

Wann du wilst eingehen in das ewige Leben / halte die Gebott: Du solst Gott deinen Glauben / auß gankem deinem Herzen / auß gankem deiner Seel / und auß gankem deinem Gemüt / und deinen Nächsten / als wie dich selbst.

3. Deinde ter in modum unius Crucis exsuffletur in facie baptizati infantis, & dicat semel: Exi ab eo immunde Spiritus, & da locum Spiritui sancto patris.

4. Postea pollice faciat signum Crucis in fronte pectore baptizati infantis, dicens:

Accipe signum Crucis tam in fronte ✠, quam in pectore ✠, sume fidem cælestium præceptorum, & talis moribus, ut templum Dei jam esse possis.

Oremus.

Preces nostras, quæsumus Domine, clementer audi: & hunc Electum tuum *N.* (*hanc Electam N.*) Crucis Dominicæ impressione signatam) perpetuâ virtute custodi, ut magnitudinis gloriæ tuæ rudimenta servans, per custodiam mandatorum tuorum ad regenerationis gloriam pervenire mereatur. Per Christum Dominum nostrum. *R.* Amen.

5. Deinde imponens manum super caput baptizati,

Oremus.

OMnipotens sempiternae DEUS, Pater Domini nostri JESU Christi, respicere digneris super hunc famulum tuum N. (*hanc famulam tuam N.*) quem (*quam*) dudum ad rudimenta fidei vocare dignatus es, omnem caecitatem cordis ab eo (*eâ*) expelle: dirumpe omnes laqueos Satanæ, quibus fuerat colligatus (*colligatus*) aperi ei Domine, januam pietatis tuæ, ut signo sapientiae tuæ imbutus (*imbuta*) omnium cupiditarum erroribus careat, & ad suavem odorem præceptorum tuorum, lactus (*lata*) tibi in Ecclesia tua deserviat, & proficiat de die in diem, ut idoneus (*idonea*) sit frui gratia Baptismi tui, quem suscepit, salis perceptâ medicinâ. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

6. Deinde postquam modicam salis immisit in os baptizati, dicit: Accipe salem sapientiae: propitiatio sit tibi in vitam æternam. R. Amen.

Oremus.

DEUS Patrum nostrorum, DEUS universae conditor veritatis, te supplices exoramus, ut hunc famulum tuum N. (*hanc famulam tuam N.*) recipere digneris propitius, & hoc primum pabulum salis gustantem, non diutius esurire permittas, quò minus cibo exsatiatur caelesti: quatenus sit semper Spiritu fervens, spe gaudens, tuo semper nomini serviens: & quem (*quam*) ad novæ regenerationis lavacrum perduxisti, quæsumus Domine, ut cum fidelibus tuis, promissionum tuarum æterna præmia consequi mereatur. Per Christum Dominum nostrum. R. Amen.

B §

EXOR.

EXORCISMUS.

EXorcizo te immunde Spiritus, in nomine Patris & Filij ✠, & Spiritus ✠ sancti, ut exeat, & recedas ab hoc famulo DEI N. (*hanc famulā DEI N.*) enim tibi imperat, maledicte, dammate, qui peccatum super mare ambulavit, & Petro, ne mergetetur, clamorā porrexit.

Ergo maledicte diabole, recognosce sententiam, & da honorem DEO vivo & vero: da honorem JESU Christo, Filio ejus, & Spiritui sancto: & recedas ab hoc famulo DEI N. (*ab hanc famulā DEI N.*) istum (*istam*) sibi DEUS & Dominus noster JESUS Christus, ad suam sanctam gratiam & benedictionem fontemque Baptismatis, vocare dignatus est.

7. *Hic pollice in fronte signat baptizatum, ut faciat dicens:*

Et hoc signum sanctæ Crucis ✠, quod nos frontemur, tu, maledicte diabole, nunquam audeas transgrediri. Per eundem Christum Dominum nostrum.

8. *Mox imponit manum super caput baptizati, ut faciat dicens, ac dicit:*

Oremus.

ÆTernam ac justissimam pietatem tuam deprecamur Domine sancte, Pater omnipotens, æternus, auctor luminis & veritatis, super hunc famulum tuum N. (*super hanc famulam tuam N.*) ut digneris illum (*eam*) illuminare lumine intelligentiæ tuæ: illum (*eam*) & sanctifica: da ei scientiam veram, ut dignus (*digna*) sit frui gratiâ Baptismi tui quem suscepit, teneat firmam spem, consilium rectum, doctrinam sanctam, ut aptus (*apta*) sit ad retinendam gratiam.

Baptismi tui. Per Christum Dominum nostrum.
R. Amen.

9. Postea Sacerdos imponit extremam partem stola
super baptizatum, vel eam porrigens gestanti infantem, &
procedens ipse à parte dextera, & introducit eum in Eccle-
siam, dicens:

N. Ingredere in templum DEI, ut habeas partem
cum Christo, in vitam æternam. R. Amen.

10. Cum fuerint Ecclesiam ingressi, Sacerdos proce-
dendens ad locum, ubi parata sunt Olea, cum susceptoribus
coniunctim clara voce dicit: Credo in Deum, &c. Pa-
tri noster, &c. ut supra fol. 14.

11. Quibus finitis, dicat sequentem Exorcismum.
Exorcizo te omnis Spiritus immunde, in nomine
Dei Patris omnipotentis ✠, & in nomine JESU CHRISTI
Filij eius, Domini & Judicis nostri ✠, & in virtute Spi-
ritus sancti ✠, ut discedas ab hoc plasmate Dei N. quod
Dominus Deus noster ad templum sanctum suum vo-
care dignatus est, ut fiat templum Dei vivi, & Spiritus
sanctus habitet in eo. Per eundem Christum Domi-
num nostrum, qui venturus est judicare vivos & mor-
tuos, & sæculum per ignem. R. Amen.

12. Postea Sacerdos pollice dextero accipiat de saliva
sua, & commiscens eam cineri, tangat aures & na-
res baptizati:

Tangendo verò aurem dexteram & sinistram, dicat:
Euphpheta, quod est, Adaperire.

Deinde tangat nares dicens: in odorem suavitatis.
Tu autem effugare, diabole: appropinquabit enim ju-
dicium Dei.

13. Postea interrogat Baptizatum nominatim di-
cens:

N. Ab-

N. Abrenuntias Satanae?

Et. Widersagst du dem bösen Feind?

Respondet Patrinus. Abrenuntio.

Ich widersag.

Et omnibus operibus eius?

Und allen seinen Wercken?

Resp. Abrenuntio. Ich widersag.

Et omnibus pompis eius?

Und aller seiner Hoffart?

Resp. Abrenuntio. Ich widersag.

14. *Hic intingens Sacerdos pollicem in Oleum Chumenorum, facies Crucem in pectore baptizati, dicit:*
Ego te lino ✠ Oleo salutis.

Et statim faciet etiam Crucem inter scapulas, dicit:
in Christo ✠ JESU Domino nostro, ut habeas vitam eternam. R. Amen.

15. *Posthac pollicem, & inuncta loca abstergetur bacio, vel re simili: eumque in sacro Chrismate ungit baptizatum infantem in summitate capitis in modum Crucis, dicens:*

Deus omnipotens, Pater Domini nostri JESU Christi qui te regeneravit ex aqua & Spiritu sancto, quiescit tibi remissionem omnium peccatorum (*hic inungit*) ipse te linit ✠ Chrismate salutis, in eodem Christo JESU, Domino nostro, in vitam æternam. R. Amen.

16. *Tum iterum bumbacio, aut re simili, abstergetur pollicem suum, & locum inunctum: & imponit capiti lintecolum candidum, loco vestis alba, dicens:*

Accipe vestem candidam, quam immaculatam proferas ante tribunal Domini nostri JESU Christi, ut habeas vitam æternam. R. Amen.

17. *Postea dat ei, vel Patrino candelam accensam, dicens:*

Accipe lampadem ardentem, & irreprehensibilis custodi Baptismum tuum: serva Dei mandata, ut, cum Dominus venerit ad nuptias, possis occurrere ei, una cum omnibus Sanctis, in aula caelesti, habeasque vitam eternam, & vivas in saecula saeculorum. R. Amen.

18. *Postremo dicitur N.* Vade in pace, & Dominus sit tecum. R. Amen.

19. *In Baptismo autem adultorum praeter illa, quae supra pag. notata sunt, quando supplentur omissa, haec mutari debent. Primum in Exorcismo, Audi maledicte Satana, ubi dicitur, (habitaculum perficiat) dicatur, habitaculum perfecit. Deinde in Exorcismo, Nec te latet, ubi dicitur (ut fiat) dicatur, ut fieret.*

§. III.

Actus introducendi Mulieres in Ecclesiam post partum.

1. Si qua Puerpera post partum, juxta piam ac laudabilem consuetudinem, ad Ecclesiam venire voluerit, pro incolumitate sua Deo gratias actura, petieritque à Sacerdote benedictionem, ipse superpelliceo & stola albâ indutus cum Ministro aspergillum deferente, & Sacerdote respondente, ad fores Ecclesiae accedat.

2. Deinde illam foris ad limina genuflectentem, vel (ubi commodè fieri nequit) stantem, & candelam accensam in manu tenentem, stans ipse intra fores Ecclesiae aperta capite, ter, in modum unius crucis, aquâ benedictâ aspergat, nihil dicens:

3. Tum dicit: respondente ministro:

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit caelum & terram.

Antiph. Haec accipiet benedictionem à Domino.

Psalms

Psalmus 23.

Domini est terra, & plenitudo ejus : orbis terrarum
& universi, qui habitant in eo.

Quia ipse super maria fundavit eum : & super fluctus
preparavit eum.

Quis ascendet in montem Domini : aut quis stabit
loco sancto ejus ?

Innocens manibus, & mundo corde : qui non
cepit in vano animam suam, nec juravit in dolo pro
suo.

Hic accipiet benedictionem a Domino : & misericordiam
a Deo salutari suo.

Hæc est generatio quærentium eum : quærens
faciem Dei Jacob.

Attollite portas principes vestras, & elevamini
æternales : & introibit Rex gloriæ.

Quis est iste Rex gloriæ ? Dominus fortis & potens
Dominus potens in prælio.

Attollite portas principes vestras, & elevamini
æternales : & introibit Rex gloriæ.

Quis est ille Rex gloriæ ? Dominus virtutum ipsius
Rex gloriæ.

Gloria Patri, &c.

Antiph. Hæc accipiet benedictionem a Domino : & misericordiam
a Deo salutari suo : quia hæc est generatio quærentium
Dominum.

4. Deinde porrigens ad manum mulieris extrinsecam
partem stole, eam a sinistra sua introducit aliquantulum
in Ecclesiam, dicens : Ingredere in templum Domini
adorare Filium beatæ Mariæ Virginis, qui tibi facundiam
tem tribuit prolis.

5. Caveat Sacerdos, ut si quid mulier pro benedictione

ferre vult, illud non, dum stolam ei porrigit, sed finita
primam benedictione, accipiat.

6. Puerpera ingressa, genuflectit coram altari Eccle-
siae in aliqua illius capellâ, & orat gratias agens pro bene-
dictis sibi collatis.

7. Sacerdos autem, stans ante altare, conversus ad il-
lum dicit:

Kyrie eleison.

℞. Christe eleison.

Kyrie eleison.

Pater noster. *secretò.*

℣. Et ne nos inducas in tentationem.

℞. Sed libera nos à malo.

℣. Salvam fac ancillam tuam Domine.

℞. Deus meus sperantem in te.

℣. Mitte ei Domine auxilium de sancto.

℞. Et de Sion tuere eam.

℣. Nihil proficiat inimicus in ea.

℞. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei.

℣. Domine exaudi orationem meam.

℞. Et clamor meus ad te veniat.

℣. Dominus vobiscum.

℞. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

Omnipotens sempiterne Deus, qui per beatæ Ma-
riæ Virginis partum fidelium parientium dolores
in gaudium vertisti: respice propitius super hanc famu-
lam tuam, ad templum sanctum tuum pro gratiarum
actione lætam accedentem: & præsta, ut post hanc vi-
am ejusdem beatæ Mariæ meritis & intercessione,
ad æternæ beatitudinis gaudia cum prole sua perve-
nire

30 De Sacramento Confirmationis.
nire mereatur. Per Christum Dominum nostrum
Amen.

8. Deinde illam aspergit iterum aqua benedicta
in modum unius crucis, ut supra.

9. Postea extensa manu faciens crucem super
dicit:

Pax & benedictio Dei omnipotentis, Patris
Filij, & Spiritus sancti, descendat super te, &
semper. R. Amen.

CAPVT III.
DE SACRAMENTO
CONFIRMATIONIS.

ET si ob reverentiam majorem Sacri Chrisma-
tis Diocesi Frisingensi indutum sit, ut per
res adstantes, & Episcopo ministrantes statim
etiam Confirmationem, Sacrum Chrisma ex
adeoque fasciâ alibi consuetâ non sit opus;
men ita componere conatus sum hoc componendum
etiam pro aliis Diocesis servare queat, in
fascia dicta adhiberi, & post elapsos aliquos
crum Chrisma abstergi à Sacerdotibus solet;
ad manum habeat preces pro tali actu adhibenda
hoc loco ponere placuit, prout in Rituali Augusti-
bentur.

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit cælum & terram.

V. Sit nomen Domini benedictum.

R. Ex hoc nunc & usque in sæculum.

Acceptâ fasciâ madefactâ cum modico sale
in modum Crucis, dicaturque: